

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

11

ЛІСТАПАДА 2014 г.

АЎТОРАК

№ 213 (27823)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

**Дзержаўны
заказ
на сацыяльныя
паслугі**

СТАР 4

**Мінімальны
«цэннік»
здымных
катэджаў**

СТАР 5

**Як «Звезда»
і пісьменнікі
роднай мове
вучылі**

СТАР 6

Парламенцкі дзённік**СТАЎКА НА МІЛАСЭРНАСЦЬ****Дэпутаты зрабілі першы крок для рэалізацыі канстытуцыйнага права на замену войскай службы па рэлігійных перакананнях**

Учора на пасяджэнні пятай сесіі Палаты прадстаўнікоў у першым чытанні былі прыняты два законапраекты, якія датычацца альтэрнатыўнай службы ў арміі: праект закона «Аб альтэрнатыўнай службе» і адпаведныя змены ў іншыя заканадаўчыя акты. Абодва дакументы павінны забяспечыць права, якое закладзена ў артыкуле 57 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь: «Абарона Рэспублікі Беларусь — свяшчэнны абавязак грамадзяніна краіны. Парадак праходжання войскай службы, падставы і ўмовы вызвалення ад войскай службы або замена яе альтэрнатыўнай вызначаюцца законам». Дагэтуль заканадаўчага акта, які рэгулюе пытанні замены войскай службы на альтэрнатыўную, у нашай краіне не было.

АБГРУНТАВАННЕ ЖАДАННЕ

Праект закона «Аб альтэрнатыўнай службе» прадугледжвае права грамадзяніна хадзіць пра замену войскай службы на альтэрнатыўную па рэлігійных перакананнях. Пры гэтым грамадзянін павінен не толькі заявіць пра сваё жаданне праходзіць альтэрнатыўную службу замест войскай, але і належным чынам абгрунтаваць сваё жаданне. Аўтаматычнага прызначэння права на замену войскай службы ў законапраекце не прадугледжана.

У адпаведнасці з міжнароднай практыкай, у падрыхтаваны законапраект закладзены сацыяльны характар альтэрнатыўнай службы. Планаўца, што «альтэрнатыўчык» будзе працаваць у сферы сацабароны, медыцыны, лясной гаспадарцы і сферы ЖКГ. У законапраекце гаворыцца, што на час праходжання такой службы чалавек забяспечваецца памяшканнем, прыдатным для працы.

«Альтэрнатыўчыкам» трэба будзе працаваць 48 гадзін (6 дзён) на тыдзень. Грашовое забеспячэнне планаўца ў памеры 150 працэнтаў ад найбольшай велічыні бюджэту праектовага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва за два апошнія кварталы. У далейшым выплаты могуць павышацца, калі «альтэрнатыўчык» будзе служыць без нараканняў. Тэрміны праходжання альтэрнатыўнай службы для грамадзян, якія не маюць вышэйшай адукацыі, — 36 месяцаў, і 24 месяцы — для грамадзян, якія маюць вышэйшую адукацыю.

На пытанне намесніка старшыні Пастаяннай камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносінах і сродках масавай інфармацыі Тамары Красоўскай пра тое, ці не варта ўлічыць у праекце закона стымуляванне працы «альтэрнатыўчыкаў», міністр працы і сацыяльнай абароны заўважыла, што вельмі важна, каб падыходы да тэрміновай і альтэрнатыўнай ваеннай службы былі аднолькавымі. «Калі мы кажам, што рэлігійны светлагляд з'яўляецца падставой для альтэрнатыўнай службы ў арміі, то маем на ўвазе, што ў аснове рэлігіі, дзе вернік не можа браць у рукі зброю, вельмі развітае паняцце міласэрнасці. І мы робім стаўку на тое, што гэтыя людзі будучы не проста служыць, але яны будучы служыць асэнсавана і несіць дабро і міласэрнасць у грамадства, што яны будучы вельмі адказна ставіцца да магчымасці аказаць дапамогу людзям», — сказала Марыяна Шчоткіна.

МЫТНЫЯ ПОШЛІНЫ

Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу ратыфікавала ўчора два пратаколы па ўнесеным змен у пагадненні з Расіяй, якія датычацца нафтавай галіны.

У тым ліку прыняты законапраект «Аб ратыфікацыі пратакола паміж урадам Рэспублікі Беларусь і ўрадам Расійскай Федэрацыі аб унесеным змен у пагадненне аб парадку выплаты і залічэння вывазных мытных пошлін (іншых пошлін, падаткаў і збораў, якія маюць эквівалентнае дзеянне) пры вывазе з тэрыторыі Рэспублікі Беларусь за межы мытнай тэрыторыі Мытнага саюза нафты сырой і асобных катэгорый тавараў, вырабленых з нафты, ад 9 снежня 2010 года і аб асобных пытаннях яго прымянення».

Ён быў падпісаны 29 мая 2014 года ў Астане і, у прыватнасці, прадугледжвае, што сума выплачаных (сплачаных) на працягу календарнага месяца вывазных мытных пошлін, пеняў, якая не перавышае \$125 млн, пералічваецца ў бюджэт Беларусі. А сума, што перавышае \$125 млн, пералічваецца ўпаўнаважаным органам Беларусі ў бюджэт Расійскай Федэрацыі.

Залічэнне выплачаных (сплачаных) сум вывазных мытных пошлін, пеняў у бюджэт Беларусі ў адпаведнасці з пагадненнем ажыццяўляецца ў суме, якая не перавышае \$1,5 млрд у кожным календарным годзе.

Таксама Палата прадстаўнікоў ратыфікавала Пратакол аб унесеным змен у пагадненне паміж Рэспублікай Беларусь і ўрадам Расійскай Федэрацыі аб мерах па ўрэгуляванні гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва ў галіне экспарту нафты і нафтапрадуктаў ад 12 студзеня 2007 года.

Акрамя таго, учора было ратыфікавана і беларуска-грузінскае пагадненне аб абмене інфармацыяй па падатковых пытаннях. Таксама ў другім чытанні прыняты праект закона аб супрацьдзеянні гандлю людзьмі.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

**ПА РЭЙКАХ
НА ЎЗЛЁТ**

Мінск далучыўся да шэрагу еўрапейскіх сталіц, звязаных з нацыянальнымі аэрапортамі чыгуначнай лініяй. 7 лістапада са станцыі «Мінск-Пасажырскі» да Нацыянальнага аэрапорта «Мінск» адправілася ў першы рейс гарадская электрычка. Пасажыры ўжо ацанілі хуткасць і камфортнасць «дастаўкі да месца».

Фота Аляксандра ІСЮШЧУКА

ЗОРКІ «ЛІСТАПАДА»**Цырымонія адкрыцця кінафестывалу
абышлася без чырвонай дарожкі**

XXI кінафестываль «Лістапад» пачаўся, як і належыць, не з цырымоніяй, а з кіно. Удзень 7 лістапада кінацэнтр «Цэнтральны» паказаў фільм адкрыцця «Я не вярнуся» Ільмара Раага. Сам рэжысёр прадставіў карціну, але на паказы (іх было два) ўжо не пайшоў: маўляў, глядзеў свой фільм ужо столькі разоў, што зараз бачыць толькі недахопы.

У самой Эстоніі, па словах прадзюсары фільма (сярод якіх і Сяргей Сялянцаў, і дырэктар «Беларусьфільма» Алег Сільвановіч), «Я не вярнуся» сабраў у тры разы больш глядачоў, чым карціна Ларса фон Трыера. Паспех.

Карціна, акрамя якасці (недарма яна адкрыла «Лістапад»), знакава яшчэ ў тым сэнсе, што дэманструе добры прыклад сапрадукцыі з удзелам беларускага боку і ненавязліва прапануе гэты спосаб існавання разгледзець бліжэй.

Урачыстая цырымонія адкрыцця прайшла ў кінацэнтры «Масква». Новая пляцоўка адзволіла і цырымонію, і паказ фільма спалучыць у адным месцы. Без чырвонай дарожкі, гучных прадстаўленняў, пафасу ўсё атрымалася проста і вытанчана сціпла. Толькі нехта ўспомніў быць часы, калі адкрыццё кінафестывалу было больш пышным. Крызіс, маўляў, ён ва ўсім. Але ж недахопы ў гэтым не бачна.

На сцэне ў гэты дзень па традыцыі ўручылі спецыяльны прыз Прэзідэнта нашай краіны «За захаванне і развіццё традыцый духоўнасці ў кінамастацтве» — на XXI фестывалі яго атрымаў вядомы расійскі рэжысёр і акцёр Станіслаў Гаварухін (на фота). На наступны дзень яго чорна-белы фільм «Weekend» быў прадстаўлены ў кінацэнтры «Кастрычнік».

Акрамя Станіслава Гаварухіна, на сцэне «Масквы» ў гэты дзень павывалі расійскія акцёры Аляксей Пятрэнка і Святлана Святлічная. Аляксей выйшаў на сцэну і заспяваў «Чаму ж нам не печь чыку не гудзець», Святлана Святлічная дадала сцэне каларыту і выклікала сапраўдны ахвятаж сярод журналістаў.

На цырымонію была запрошана французская спявачка Жыль Эгро, якая выконвае рэпертуар Эдыт Піяф і вядомая тым, што стала голасам для фільма «Жыццё ў ружовых колеры», дзе неабавязную ролю французскай спявачкі выканалі Марыён Каціяр. Са сцэны пругчалі класічныя «Non, je ne regrette rien» і «La Vie en rose».

СТАР 7

ЦЫТАТА ДНЯМіхаіл МЯСНІКОВІЧ,
прэм'ер-міністр:

«Што тычыцца зароботнай платы бюджэтыкаў, то яна будзе прырастаць крыху хутчэй, чым інфляцыя. Гэта значыць, па-чыстаму будзе павелічэнне. У 2015 годзе суадносіны сярэдняй зароботнай платы бюджэтыкаў і сярэдняй зароботнай платы па краіне паленніца. Вырасціць да 75,1%. Дадатковы рост павінен быць забяспечаны за кошт бюджэтных асігнаванняў і далейшай аптымізацыі выдаткаў».

Курсы замежных валют,
устаноўлены НБ РБ з 11.11.2014 г.

Долар ЗША	10740,00
Еўра	13400,00
Рас. руб.	234,50
Укр. грыўня	739,67

Надвор'е**ДА ПЯТНІЦЫ —
ЦЁПЛА І ДОЖДЖ**

А замаразкі і мокры снег сіноптыкі абячаюць у выхадныя

У аўторак на тэрыторыю нашай краіны па-ранейшаму працягне паступаць вільготная і цёплая паветраная маса з боку паўднёвага захаду Еўропы. Таму ў асобных раёнах пройдуць невялікі дажджы, паведаміла спецыяліст Рэспубліканскага гідрметцэнтра Мінпрыроды Вольга ФЯДОТАВА.

Месцамі чакаецца туман, а максімальная тэмпература ўдзень будзе вагацца ад 5 цяпла на ўсходзе да плюс 14 градусаў па паўднёвым захадзе краіны. У сераду і чацвер характар надвор'я істотна не зменіцца, але будзе ўжо не так цёпла. Месцамі чакаюцца невялікі дождж і слабы туман. Тэмпература паветра ўначы ад 0 да 7 цяпла, пры праясненнях на ўсходзе — да мінус 3 градусаў. Удзень 12 і 13 лістапада тэмпература паветра складзе 3–9 цяпла, а ў Брэсцкай вобласці да плюс 10–11 градусаў. І ў пятніцу ў асобных раёнах чакаюцца невялікі дажджы і месцамі туман. Раніцаў магчымы слабы галалёды.

Паводле доўгатэрміновых прагнозаў аічных спецыялістаў, зменіцца характар надвор'я на выхадныя, калі тэрыторыя Беларусі трапіць на ўскраіну халоднага антыцыклону. Тады месцамі чакаюцца кароткачасовыя апалкі (дождж і мокры снег), туман і слабы галалёды. Стане халаднаей. Уначы будзе ўжо ад мінус 3 да плюс 4 градусаў. Удзень стане ад мінус 2 да плюс 5 градусаў, па Гомельскай вобласці — да 7 цяпла.

Спецыялісты Белгідрметцэнтра адзначылі 7 лістапада шэраг новых тэмпературных рэкордаў за ўсю гісторыю метэаралагічных назіранняў у гэты дзень. Некалкі рэкордаў у гэты святочны дзень прыпадае на Брэсцкую вобласць (у Драгічынскіх сіноптыкі зафіксавалі паказанні тэрмометра на аднаццаці 20,5 градуса вышэй за нуль, у Івацэвічах — плюс 19,3, у Пружанах — плюс 18,5).

Новыя тэмпературныя рэкорды дня ўстаноўлены ў Брэсце — плюс 18,3 градуса, а таксама ў Гродне, дзе было 14 градусаў вышэй за нуль, Магілёве — плюс 11,8 і Мінску — плюс 14,6.

Сяргей КУРКАЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ**Кожны шосты немец хоча вярнуць Берлінскую сцяну**

У свеце адзначаюць 25-ю гадавіну падзення Берлінскай сцяны, якая 28 гадоў падзяляла Германію на Захад і Усход. Пры гэтым сёння амаль кожны шосты немец выступае за тое, каб гэты сімвал халоднай вайны быў адноўлены. Пра гэта сведчыць апытанне, праведзенае інстытутам вывучэння грамадскай думкі Insa-Consultere на заказ газеты Thüringische Landeszeitung. Паводле вынікаў даследавання, 16% рэспандэнтаў выказаліся за вяртанне Берлінскай сцяны. З пункту гледжання партыйнай прыналежнасці за аднаўленне яе выступілі 16% прыхільнікаў Сацыял-дэмакратычнай партыі Германіі і 15% прыхільнікаў «левых». Сярод выбаршчыкаў Хрысціянска-дэмакратычнага саюза Ангелы Меркель і «зялёных» такіх аказалася па 11% адпаведна. Часцей за іншых за вяртанне сцяны выступілі прыхільнікі партыі ўрацэптыкаў «Альтэрнатыва для Германіі» — 20%, перадае ТАСС. Адначасна, што пры апытанні ў 2009 годзе значна менш немцаў выказаліся за аднаўленне сцяны — тады гэта быў кожны восьмы.

За незалежнасць Каталоніі прагаласавалі больш за 80 працэнтаў іспанцаў

На карысць незалежнасці іспанскай правінцы Каталонія на плебісцыце, які прайшоў у нядзелю 9 лістапада, выказаліся больш за 80 працэнтаў грамадзян. Пра гэта паведаміла El Mundo па выніках падліку 88,4 працэнта біюлетэняў. Для галасавання былі вынесены два пытанні: «Ці хочаце вы, каб Каталонія стала дзяржавай?» і, у выпадку сцвярджальнага адказу, «Ці хочаце вы, каб гэтая дзяржава была незалежнай?» На абодва пытанні можна адказаць толькі «так» або «не». Сцвярджальна на два пытанні адказалі 80,72 працэнта з тых, хто прагаласаваў, або 1 мільён 649 тысяч чалавек. На карысць здабыцця ўласнай дзяржаўнасці, але без аддзялення ад Іспаніі, выказаліся 10,11 працэнта, або 206 тысяч чалавек. За захаванне цяперашняга статусу правінцы выказаліся 4,55 працэнта, або 93 тысячы чалавек. Яўка склала два мільёны 250 тысяч чалавек. Кіраўнік правінцы Артур Мас застаўся задаловены вынікамі волевыяўлення і заклікаў цэнтральны ўрад дазволіць правесці канчатковы афіцыйны рэфэрэндум па пытанні аб незалежнасці.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ**Шкодная ежа прыводзіць да раку ў маладых людзей**

У бліжэйшыя 20 гадоў варта чакаць небывалага павелічэння колькасці людзей 20–49 гадоў з ракам кішчэніка. І віной усяму нездаровае харчаванне. Як паказалі даследаванні, шаклад, печыва, пірожныя і газіроўка павышаюць рызыку раку. Таксама небяспечныя апрацаваныя мясныя прадукты нахлталі бекону, саісак. Самымі частымі сімптомамі раку кішчэніка з'яўляюцца кроў у стуле, парушэнні стрававання і спазмы, піша The Daily Mail. Такім чынам, паводле статыстыкі, самае значнае павелічэнне захворвання (1,99%) адзначаецца ў групе асоб 20–34 гадоў. А да 2020 года паказчык можа дасягнуць 37,8%, да 2030 — 90%. Пры гэтым у групе асоб, старэйшых за 50 гадоў, паказчыкі, наадварот, зменшацца да 2020 года на 23,2%, а да 2030 — на 41,1%.

КОРАТКА

Паводле даных ЮНЕСКА, у Беларусі колькасць студэнтаў да колькасці насельніцтва ў адпаведным узросце складае 91,5%, Іспанія — 84,6%, Украіне — 79,7%, Эстонія — 76,7%, Расія — 76,1%, Нарвегія — 74,1%, Літве — 74%, Польшчы — 73,2%, Аўстрыі — 72,4%, Швецыі — 70%, Германія — 61,7%, Францыі — 58,3%, Казахстане — 44,5%. Апырэджаюць Беларусь у гэтым рэйтынгу Рэспубліка Карэя — 98,4%, ЗША — 94,3%, Фінляндыя — 93,7%.

Консульскія службы Беларусі ў еўрапейскіх краінах за першае паўгоддзе выдалі амаль 140 тыс. віз.

Банк развіцця Беларусі ў 2015 годзе пракарэктывуе інвестпраекты малага і сярэдняга бізнесу на Бv700 млрд.

Падатковыя органы за студзень — верасень 2014 года накіравалі ў даход дзяржавы нафтапрадуктаў на Bv525,7 млрд.

З Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі эвакуіравалі 320 талерак з-за тлення ежы ў мікрахвалевай печы.

У краіне за апошнія 15 гадоў доля маладых жанчын ва ўзросце 16–30 гадоў, якія займаюцца фізкультурай і спортам, узрасла ў 1,5 раза, а маладых мужчын — толькі на 2,3%.

Сітуацыя**СУДОВЫ ІСК
ДА... СЫНА****ПРАКУРАТУРА ПРЫМУШАЕ ДЗЯЦЕЙ
ВЫКОНВАЦЬ СВАЕ АБАВЯЗКІ ПА ЎТРЫМАННІ БАЦЬКОЎ**

Вельмі рэдка бывае, калі бацькі звартаюцца ў суд з прэтэнзіямі да... уласных дзяцей. І гэта можна зразумець. Сапраўды, нават калі ёсць важкі прычыны для скаргаў, складана патрабаваць ад бацькоў, каб меняцца па іх ініцыятыве ў сямейнае разборкі ўмешвалася праваахоўная сістэма. Але ж праблемы ёсць, і яны павінны вырашацца. Хто ж на іх павінен рэагаваць, калі няма афіцыйнай заявы ад бацькоў?

Зразумела, што ў такіх выпадках павінны дзейнічаць патрабаванні заканадаўства. Паводле артыкула 100 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб шлобе і сямі, «дзеці абавязаны клапаціцца

аб бацьках і аказаць ім дапамогу. Утрыманне непрацаздольных бацькоў, якія маюць патрэбу ў дапамозе, з'яўляецца абавязкам іх панаўленых працаздольных дзяцей».

— На працягу многіх гадоў мы праводзім адпаведную работу па абароне працоў і законных інтарэсаў састарэлых бацькоў. А з 2012 года, калі гэты пытанні былі разгледжаны на каардынацыйнай нарадзе з удзелам усіх зацікаўленых дзяржаўных органаў, мы пайшлі шляхам падачы іскавых заяў у суд. Падставай для гэтага з'яўляецца артыкул 102 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб шлобе і сямі — ён прадугледжвае спяганне аліментарна з дзяцей на непрацаздольных бацькоў, якія маюць патрэбу ў дапамозе, — кажа старшы пракурор аддзела па наглядае за адпаведнасцю закону судовых рашэнняў па грамадзянскіх справах пракуратуры Гродзенскай вобласці Ірына ДЗЯТЧЭНЯ. **СТАР 4**

ISSN 1990 - 763X
1 4 2 1 3 >
9 771990 763008